

Gruzíni a Gruzínky mohou od konce března cestovat do EU bez víz

Na začátku února odsouhlasil Evropský parlament zrušení vízové povinnosti pro občany Gruzie při krátkodobých cestách do schengenského prostoru, 553 europoslanců bylo pro, 66 proti. Na konci měsíce pak bylo rozhodnutí schváleno Evropskou radou, a po svém zveřejnění vstoupí v platnost na konci března. Bevizový styk se týká cest nepřesahujících celkem 90 dnů v období o délce 180 dnů, cestovatelé musí disponovat pasem s biometrickými údaji. Gruzínští politici představitelé zdůraznili, že z tohoto kroku mohou benefitovat i obyvatelé neuznaných republik Abcházie a Jižní Osetie–tedy za předpokladu, že přijmou gruzínské občanství. Politici ze separatistických území se proti tomuto prohlášení ohradili s tím, že jde o marnou politickou manipulaci ze strany Gruzie.

(EN)<https://jam-news.net/?p=16010>

(EN)<http://civil.ge/eng/article.php?id=29834>

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/298374/>

Údajný pokus o vraždu v Gruzínské pravoslavné církvi

Gruzínská prokuratura vyšetřuje bezprecedentní případ–kněz Gruzínské pravoslavné církve je podezřelý z pokusu o vraždu, a to otravou kyanidem. Zamýšlenou obětí neměl být dle prvotních dohadů nikdo jiný než samotná hlava církve patriarcha Ilja II. Podezřelým je Giorgi Mamaladze, vedoucí služby správy majetku gruzínského patriarchátu, jenž byl zadržen 10. února na tbiliském letišti, odkud měl namířeno do Berlína. Na místě u něj byl nalezen balíček s kyanidem, následná domovní prohlídka pak údajně objevila pistoli s několika náboji. Patriarcha Ilja II. přitom v Německu v té době pobýval na léčení. O pár dní později byl v gruzínských médiích zveřejněn dopis, který měl Mamaladze údajně adresovat patriarchovi, a v němž obviňuje gruzínskou církev z korupce a řady dalších nekalých praktik. Politická opozice prvotní verzi vyšetřování odmítla jako nedůvěryhodnou a volá po důkladném prošetření. Smíšené reakce vyvolala i mezi kněžstvem a teology, kteří dění spojují s rozkolem uvnitř církve a nadcházejícím bojem o následníka starého a nemocného Ilji II. Na konci měsíce nakonec gruzínská prokuratura odmítla, že obětí měl být patriarcha. Mamaladze dle svého právníka nyní čelí obvinění z pokusu o vraždu patriarchovy sekretářky.

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297602/>

(EN)<https://jam-news.net/?p=19042>

(EN)<http://www.thedailybeast.com/articles/2017/02/15/priests-putin-and-a-suitcase-of-cyanide.html>

(EN)<https://jam-news.net/?p=20477>

Rozhodující boj o Rustavi 2 TV

Měsíc únor se pro mediální krajinu Gruzie nesl v očekávání rozhodnutí nejvyššího soudu v případě vlastnictví gruzínské soukromé televize Rustavi 2, která představuje hlavní kritické televizní médium v zemi. Soudní spor o její vlastnictví se táhne téměř dva roky—odstartoval jej někdejší majitel Kibar Chalvaši (televizi vlastnil v letech 2004-2006) obviněním, že byl donucen se svých vlastnických práv vzdát pod nátlakem tehdejší Saakašviliho vlády. Současní majitelé televize se bránili opakovanými odvoláními k vyšším soudním instancím a tvrdili, že v pozadí celého procesu je snaha současné vlády Gruzínského snu oligarchy Ivanišviliho, která dle nich vyvíjí tlak na soudce, ovlivňuje redakční politiku televize a snaží se tak umlčet nežádoucí kritický hlas. Samotná Rustavi 2 se v polovině února rozhodla na znamení „protestu proti nespravedlnosti“ na dva dny přerušit své vysílání a na 19. února svolala své sympatizanty do ulic. Podporu televizi a svobodě slova obecně přišlo na demonstraci vyjádřit na 25 tisíc lidí. Nejvyšší soud své rozhodnutí nakonec odložil na březen.

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297519/>

(EN)<https://jam-news.net/?p=19951>

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297944/>

(EN)<https://jam-news.net/?p=20064>

(EN)<https://jam-news.net/?p=20167>

Útoky na transgender osoby v Gruzii pokračují

Tbiliský městský soud odsoudil 3. února Giorgi Murdžineliho ke 13 letům odnětí svobody za vraždu transsexuální ženy.. Žena na podzim loňského roku podlehla vážným zraněním, která jí způsobila v centru gruzínské hlavního města skupina útočníků. Jen několik dní po vynesení verdiktu se odehrál další podobný útok, kdy skupina deseti jedinců vyzbrojených obušky a noži přepadla v Tbilisi čtyři transgender ženy - dvě z nich musely být kvůli vážným zraněním hospitalizovány. Proti útočníkům bylo zahájeno trestní stíhání.

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297143/>

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297373/>

(CZ)<http://cestainiciativy.cz/2016/11/23/v-tbilisi-byla-napadena-zena-transsexualka/>

(CZ)<http://cestainiciativy.cz/2016/12/14/napadena-zena-transsexualka-zemrela/>

Tbilisi se dočká první cyklostezky

V gruzínské metropoli Tbilisi by měla být na jaře tohoto roku dokončena vůbec první cyklostezka. Její okružní osmikilometrová trasa povede po obou březích řeky Mtkvari a bude spojit park Deda Ena s mostem Vakhusti Bagrationi. Dle tbiliské radnice jde o pilotní projekt, a další stezky by vzhledem k vysoké poptávce měly brzy následovat. Jediným problémem dle cyklistů mohou být agresivní řidiči, kteří svá auta často nechávají zaparkovaná na chodnících, po kterých by měla vést část cyklotratí.

(EN)<http://oc-media.org/tbilisi-to-open-its-first-bike-path/>

Abcházie v předvečer voleb

V Abcházii se 12. března bude volit do místního parlamentu. O poslanecká místa je přitom v nevelké neuznané republice bezprecedentní zájem. Centrální volební komise zaregistrovala nominaci více než 150 osob, což znamená, že o jedno poslanecké místo bude soutěžit zhruba 5 kandidátů. Pozornost vyvolal zejména jeden z nich—Aleksandr Ankvab, bývalý abchazský prezident, který byl v roce 2014 pod tlakem masových demonstrací a nepokojů donucen svůj post předčasně opustit, a nyní usiluje o oficiální návrat do abchazské politiky. Masovost nominací zároveň u části veřejnosti vzbudila pochyby o čestnosti motivů aspirantů na poslanecká křesla, což nakonec dalo vzniknout občanské iniciativě, jež nyní požaduje zrušení poslanecké immunity a silné seškrtnání poslaneckých výhod, jako např. služebních aut.

(CZ)<http://cestainiciativy.cz/2017/02/04/konec-abchazske-politicke-krize-v-nedohlednu/>

(EN)<https://jam-news.net/?p=15706>

(EN)<https://jam-news.net/?p=18316>

V Jižní Osetii proběhne referendum o přejmenování republiky

Prezident neuznané republiky Jižní Osetie Leonid Tibilov podepsal výnos, na jehož základě se bude 9. dubna společně s prezidentskými volbami konat rovněž referendum. V něm budou jihoosetští voliči rozhodovat o možnosti přejmenování Jižní Osetie na „Republiku Jižní Osetie – Stát Alanie“. Smyslem této iniciativy je dle Tibilova návrat ke kulturně-historickým kořenům a identitě národa. Alanie byla středověkým státním útvarem rozprostírajícím se napříč územím severního Kavkazu. A právě na skutečnost, že historická Alanie byla domovem nejen Osetů, ale i řady dalších severokavkazských národů (Čečenů, Ingušů, Balkarů ad.) poukázal Karačajský kongres v reakci na vyhlášení referenda. Karačajský kongres s Tibilovým návrhem nesouhlasí, a poslal proto ruskému ministru zahraničí protestní dopis. Aktuálně je toponymum „Alanie“ součástí oficiálního názvu pouze jediné republiky, a to Severní Osetie-Alanie, která je federálním subjektem Ruské federace.

(EN)<http://www.rferl.org/a/caucasus-report-south-ossetia-referendum-name-change/28298590.html>

(RU)<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/297862/>

Občané neuznané Náhorně-karabašské republiky schválili změnu ústavy

V polovině února občané neuznané Náhorně-karabašské republiky (NKR) schválili v referendu změnu ústavy. Největší novinkou je změna politického systému ze semi-prezidentského na plně prezidentský a zrušení pozice premiéra. Úspěšné hlasování také umožňuje současnému prezidentovi Bako Sahakjanovi udržet si prezidentské křeslo i po vypršení současného limitu dvou pětiletých období. Předchozí ústava byla přijata v roce 2006. Nejčastějším argumentem proponentů změny byla zhoršující se bezpečnostní situace zejména po dubnové „čtyřdenní válce“. Plně prezidentský systém se lépe hodí pro krizové rozhodování v současné válce s Ázerbájdžánem. Touto změnou se NKR přiblížila Ázerbájdžánskému politickému systému, který v posledních letech upevňuje prezidentský systém. Naopak Arménie v prosinci 2015 schválila změnu z prezidentského systému na parlamentní. Mezinárodní společenství zamítlo referendum jako irelevantní. Ázerbájdžán v reakci na referendum vydal mezinárodní zatykač na několik mezinárodních pozorovatelů, včetně českého europoslance Jaromíra Štětiny.

(EN)<http://www.eurasianet.org/node/82466>

(EN)http://commonsense.eu/index.php?m=23&news_id=4115

(EN)http://commonsense.eu/index.php?m=23&news_id=4117

(EN)http://www.regional-studies.org/images/pr/2016/august/23/RSC_Guest_Analysis_5_Alvard_Sargsyan_8.16.pdf

(EN)<http://www.nankr.am/en/1838> (text ústavy)

Vydání blogera do Ázerbájdžánu: nové minimum ve vztazích mezi Arménií a Běloruskem

Diplomatickou roztržku mezi Arménií a Běloruskem vyvolalo vydání Rusko-Izraelského blogera Alexandra Lapšina z Běloruska do Ázerbájdžánu. Lapšin byl zadržen v prosinci v Minsku. V Ázerbájdžánu je stíhán za opakovaný vstup na území Náhorního Karabachu a za údajné „obhajování nezávislosti Náhorního Karabachu“ na svém cestovatelském blogu. Návštěva území Náhorního Karabachu většinou znamená maximálně zákaz vstupu na území Ázerbájdžánu, ale v tomto případě se jedná o exemplární případ. Dle Arménie je situace hrubým porušením lidských práv a základních svobod projevu a pohybu od obou autoritářských režimů. Bělorusko a Arménie jsou členy Organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti (OSKB) a Eurasijské Ekonomické Unie. Bělorusko má nicméně rozsáhlé vztahy s Ázerbájdžánem zahrnující i dodávky zbraní. Tyto vztahy jsou příčinou dlouhodobého zhoršování vztahů mezi Jerevanem a Minskem.

(EN)<https://jamestown.org/program/armenia-belarus-friction-gaining-momentum/>

(EN)<http://www.rferl.org/a/belarus-russian-israeli-blogger-lapshin-court-upholds-azerbaijan-extradition/28294778.html>

(EN)<http://www.azatutyun.am/a/28297632.html>

(EN)<http://carnegieeurope.eu/strategieeurope/68054>

Eskalace bojů u Kontaktní linie podél Náhorního Karabachu

Dne 25. února došlo k bojům v jihovýchodní části Kontaktní linie mezi územím mezinárodně neuznané Náhorně-karabašské republiky okupované arménskými vojsky a Ázerbájdžánem. Obě strany se navzájem obviňují z prvního výstřelu. Poslední epizoda bojů podél Kontaktní linie stála život pět ázerbájdžánských vojáků. V loňském dubnu boje, které stály život okolo 60 arménských a ázerbájdžánských vojáků a civilistů, vyeskalovaly téměř do regulérní války. Mnozí experti varují, že letos na jaře by se situace mohla opakovat.

(EN) <http://www.rferl.org/a/armenians-azerbaijanis-trade-accusations-over-karabakh-fighting/28331782.html>

(EN) http://www.ecfr.eu/article/commentary_trouble_in_nagorno_karabakh6085

(EN) <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/nagorno-karabakh-azerbaijan/nagorno-karabakh-risks-new-escalation>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/298362/>

Arménský prezident na oficiální návštěvě Bruselu zakončil jednání o dohodě s EU

Arménský prezident Serž Sarkisjan se na oficiální návštěvě Bruselu setkal s Fredericou Mogherini a Donaldem Tuskem. Hlavním závěrem setkání bylo završení vyjednávání o Komplexní a rozšířené dohodě o partnerství mezi EU a Arménií. Nový dokument nahradí nynější Dohodu o partnerství a spolupráci z roku 1999 a bude podepsán v květnu. Hlavní oblasti spolupráce jsou zejména energie, doprava, životní prostředí, investice a mobilita. EU také podporuje demokracii, lidská práva a právní stát – a to již monitorováním dubnových parlamentních voleb. Dohoda se podobá Asociační dohodě, kterou v roce 2013 Arménie odmítla, aby se připojila k Euroasijské Unii. Neobsahuje však kapitulu o volném obchodu. Prezident Sarkisjan v interview zmínil, že Arménie může EU nabídnout vývoz zemědělských produktů či IT služeb, a že chce být důvěryhodným a předvídatelným partnerem. Sousední Ázerbájdžán začal vyjednávat o podobné dohodě s EU tento měsíc. Arménie je sice členem EEU a OSKB, ale usiluje i o přátelské vztahy s EU a NATO.

(EN) http://commonsplace.eu/index.php?m=23&news_id=4127

(EN) <http://www.rferl.org/a/armenia-eu-agreement/28336533.html>

(EN) <https://tvnewsroom.consilium.europa.eu/event/eu-armenia-3c7f/president-tusk-meets-president-of-armenia-press-statements-p-16664>

(EN) <http://www.euronews.com/2017/03/02/eu-armenia-edge-towards-cooperation-deal>

Arménský ministr obrany Sarkisjan objasnil případné použití raket Iskander

Test raket Iskander-M
Zdroj: www.flickr.com

Arménský ministr obrany Vigen Sarkisjan pro ruský server RIA Novosti objasnil případné použití balistických střel krátkého doletu Iskander-M, které Arménie obdržela minulý rok od Ruské federace. Ministr potvrdil spekulace, že arménská armáda skutečně moderními ruskými raketami disponuje, a že nebyly pouze „zapůjčené“ od ruské armády. Sarkisjan upřesnil, že balistické střely slouží primárně jako deterrent proti lépe vyzbrojenému Ázerbájdžánu, ale že v krajních situacích mohou být použity. Pokud taková situace nastane, systém má schopnost způsobit „nenapravitelné škody na infrastruktuře protivníka.“ Zbraň má schopnost v

případě použití „zchladit horké hlavy“ a bude použita jen v krajní nouzi, podotkl ministr. Arménie je, kromě Ruska, jediným dalším státem, který vlastní moderní systém Iskander-M. Jedná se o značné strategické navýšení schopností Arménie. Stejně rakety Ruská federace umístila v roce 2016 v Kaliningradu.

(RU) <http://www.rferl.org/a/belarus-and-russia-this-time-its-different/28341821.html>

(EN) http://commonsplace.eu/index.php?m=23&news_id=4119

(EN) <https://www.stratfor.com/analysis/caucasus-moscow-manages-simmering-dispute>

(EN) <http://www.bbc.com/news/world-europe-37600426>

„Rajčatová válka“ mezi Ruskem a Tureckem skrze Arménii

Ilustrační foto
Zdroj: pixabay.com

Ruské celní úřady zmařily pokus o propašování 2,5 tuny zakázaných tureckých rajčat do Ruska přes Arménii. Úřady zabavená rajčata zničily. Problém s nelegálním re-exportem tureckých rajčat do Ruska trvá již více než rok. Dovoz zemědělských produktů z Turecka je zakázán v rámci sankcí společně s produkty z EU, USA nebo Ukrajiny. Ruské úřady minulý rok například upozornily na kuriózní situaci, kdy Arménie vyvezla v lednu a únoru minulého roku 1000 tun rajčat, přičemž za stejné období v roce 2015 nevyvezla rajčata žádná.

(EN) http://arka.am/en/news/politics/russian_customs_officers_foil_attempt_to_smuggle_turkish_tomatoes_from_armenia/

(EN) http://arka.am/en/news/business/armenian_expert_questions_official_export_statistics/

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/78856>

Manželka Alijeva jmenována první ázerbájdžánskou viceprezidentkou

Mehriban Alijeva, 52-letá žena současného ázerbájdžánského prezidenta Ilhama Alijeva, byla 21. února jmenována první viceprezidentkou země, což ji opravňuje k faktickému převzetí moci po svém muži v případě jeho úmrtí či jiného znemožnění výkonu funkce. Institut viceprezidentsví byl v Ázerbájdžánu uzákoněn v rámci kontroverzního ústavního referenda koncem loňského roku. Právní experti nicméně tvrdí, že jmenování vlastní ženy odporuje platnému protikorupčnímu zákonu, podle něhož není možné být přímým nadřízeným svého rodinného příslušníka ve veřejné funkci. Opozice a občanská společnost tento krok rezolutně odsoudili s tím, že jde o nezákonnou uzurpaci státní moci Alijevovou rodinou. Bakuské protesty byly rozeznány policií, desítky aktivistů byly zatčeny. RFE/RL publikovalo k tématu krátké vysvětlující video (viz odkazy).

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/298080/>

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-aliyev-names-wife-aliyeva-vice-president/28322210.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/38588/>

(video, EN) <http://www.rferl.org/a/28325216.html>

Uplýnulo 25 let od masakru v Chodžaly

Ázerbájdžán si 26. února připomněl čtvrtstoletí od uplynutí masakru v Chodžaly. Podle ázerbájdžánských údajů stálo ostřelování a obléhání města Chodžaly arménskými vojsky během karabašského konfliktu v roce 1992 život 613 ázerbájdžánských civilistů. Bakuská vláda před několika lety spustila globální kampaň, jejímž cílem je, aby mezinárodní společenství uznala tragickou událost za „genocidu“. Oficiální kampaň, kterou řídí Lejla Alijeva (dcera současného prezidenta), má být určitým protipólem arménské iniciativy za uznání genocidy v roce 1915, během níž bylo osmanskou armádou povražděno či zahynulo násilným odsunem do syrských pouští až 1,5 milionu Arménů.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/298329/>

(EN, RU) <http://www.justiceforkhojaly.org/>

(EN, RU) <http://armeniangenocide100.org/en/>

Alijev v Bruselu a hra bakuského režimu na kočku a myš

Prezident Ázerbájdžánu Ilham Alijev navštívil Brusel, kde se setkal s Předsedou Evropské rady Donaldem Tuskem a unijní „ministrýni zahraničí“ Federikou Mogherini. Hlavním bodem programu byla nová rámcová smlouva mezi EU a Ázerbájdžánem, která by nahradila stávající Smlouvu o partnerství a spolupráci z roku 1999. Alijev se naopak nesetkal s Antoniem Tajani, předsedou Evropského parlamentu (EP). Pravděpodobným důvodem byla Tajaním zorganizovaná konference na téma porušování lidských práv v Ázerbájdžánu. Na konferenci prostřednictvím telemostu vystoupila i přední ázerbájdžánská investigativní novinářka Chadídža Ismajlová,

kteřá strávila 17 měsíců v tamním vězení na zăkladě vykonstruovaných obviněněí a v současnosti nemůĝe legálně vycestovat ze země. Nění bez zăjímavosti, ŝe Ismajlově se rěŝim urputně snaŝil pŕipojeně k video konferenci zabrănit (vypnutěí internetu a năsledně elektřiny v celě čtvrti chvíli pŕed jejěm „vstupem“, pŕěítomnost neoznačených dodăvek se satelity v ulici pŕed jejěm bytem, deaktivace mobilního internetu, konferenční „vstup“ z taxěíku pronăsledovaněho po Baku poli-cejněími vozy). Rădio Svobodnă Evropa (RFE/RL) glosuje v krătěkěm videu tuto pŕěhodu jako vy-střěŝenou ze ŝpionskěho thrilleru slovy: „jen dalšěí den pro naše novinăře v Ázerbăjdŝănu.“

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-eu-aliyev-partnership-talks-human-rights-pressure/28281494.html>

(EN) <https://www.hrw.org/news/2017/02/06/joint-ngo-letter-european-union-officials>

(EN) <http://www.rferl.org/a/azerbaijan-ismayilova-brussels-conference-aliyev-police/28285271.html>

(video, EN) <http://www.rferl.org/a/28315766.html#player-set-time=65.990611>

K odběru měsěčního zpravodajstvěí z jiŝního Kavkazu se můĝete snadno pŕihlăsit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

Lěbě se văm zpravodajstvěí? Pomozte năm pokračovat v jeho vydăváněí!

NEzăvislě Sociálně Ekologickě HNUTěÍ – NESEHNUTěÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto pŕehledu zprăv se poděleli:

Ondřej Zacha, Jakub Ŝimák, Barbora Jelěnkovă, Pavla Ŝvecovă, Jaroměr Němec

Poznămk-y:

Năzvy některých měst i śzeměí na jiŝněm Kavkaze se staly součăstěí politických bojů, kterě navazujěí na pŕěímě vojenskě konflikty mezi růŝnými znepŕătelenými zeměmi. Proto se můĝete ve zpravodajstvěí v ruskěm i anglickěm jazyce setkăvat s năzvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravoda-ji se snaŝěme pouŝěvat pro pojmenováněí hlavněích měst neuznaných či čăstečně uznaných śzeměí jazykovou podobu, kteră byla konzultovăna s śstavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud takovă podoba existuje).

Pro bezprostředněí vĝled a ilustraci některých năzorových postojů politickěho ŝivota na jiŝněm Kavkaze občas uvăděíme i odkazy na zdroje, kterě vyjadřujěí stanovisko pouze jedně ze zănteresoovaných stran či na zdroje, kterě v ŝădněm pŕěípadě nelze označit za nezaujatě. V ŝădněm pŕěípadě to neznamenă, ŝe se redakce tohoto zpravodaje ztotoŝňuje se všemi năzory či vŝchodisky mědiěí, jejichŝ odkazy uvăděíme.

[1] Ázerbăjdŝăn v roce 1991 pŕejmenoval město na Chankendi a pouŝěívă pouze tento năzev, Arměnie a arměnskě obyvatelstvo, kterě nyně město ovlădă, pouŝěívăjěí năzev Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětskěho svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostŕedků Ministerstva zahraničněích věcí ČR v rámci Programu transformační spolupŕăce ČR.